

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗБУТОВИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Особливої актуальності в умовах ринкової економіки набувають питання підвищення ефективності управління збутовою діяльністю підприємств. Від успіху реалізації збутової політики залежать економічні результати господарської діяльності, виживання підприємства в конкурентній боротьбі і його майбутній розвиток. Але розміри та розподіл витрат на збут активним чином залежать від організації обліку на підприємстві.

У зв'язку з цим важливе значення має постійне удосконалення методики класифікації та відображення в обліку витрат підприємства на збут, оскільки саме ці витрати займають вагому роль у фінансово-господарській діяльності підприємства.

Теоретичними та практичними аспектами, що пов'язані зі збутовою діяльністю підприємства, присвячені численні праці провідних науковців: Алексєєва А., Бланк І., Бутинець Ф.Ф., Козак В., Кучмач Д., Скрипник М., Цал-Цалко Ю., Цветкова Н., Череп А., та інші.

Відповідно до МСФЗ визначення витрат включає збитки та витрати, що виникають під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання [1]. Тобто, в міжнародній практиці поняття «витрати» є більш ширшим і включає в себе поняття «затрати». У вітчизняному законодавстві поняття затрат не отримало термінологічного визначення. Тлумачення витрат, що використовуються в П(С)БО 16 та ПБУ 10/99, практично повністю відповідають визначенню того ж терміна в п.70 Концептуальної основи МСФЗ. Саме такого визначення витрат наведено у П(С)БО 16, дотримуються більшість вітчизняних науковців.

Але в результаті господарської діяльності підприємства здійснюють різні витрати, які за своїм характером неоднаково залежать від процесу виробництва або зовсім не пов'язані з ним, але з погляду суспільних потреб є обов'язковими. Однією із складових витрат підприємства є витрати на збут. Витрати на збут є складовими операційних витрат підприємства.

П(С)БО 16 «Витрати» визначає, що витрати на збут включають витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг) та визначає склад витрат на збут [2].

Тобто, можна стверджувати, що збутова діяльність відноситься до витрат підприємства. Так як усі витрати на рекламу, просування, обслуговування складських приміщень, транспортування та

зберігання продукції – витрати підприємства. Їх мінімізація забезпечить зростання прибутку.

Таким чином, збут – це система заходів, які проводиться після виходу продукції за рамками підприємства. До таких заходів належать транспортування, зберігання, доробка, просування до торгових ланок і, власне, продаж товару, сервісне обслуговування [3].

Аналітичний облік витрат на збут здійснюється за кожною статтею витрат, що дозволяє оперативно аналізувати понесені витрати на збут за напрямками, розміром та своєчасно їх коригувати та приймати ефективні управлінські рішення.

Для посилення контролю за понесеними витратами на збут облік витрат на збут доцільно організувати також за центрами відповідальності, в такому разі виникає необхідність в розробці додаткових реєстрів обліку витрат за центрами відповідальності та їх узагальнення для визначення суми фактичних витрат на збут на дату фінансової звітності в розрізі всього підприємства.

Слід також відмітити, що управління витратами на збут в системі управління собівартості продукції підприємства це трудомісткий та відповідальний процес, який піддається як позитивному, так і негативному впливу факторів, а також має регулюватися правовими нормами: Конституція України; Закони та інші підзаконні нормативні акти; Положення бухгалтерського обліку та інші нормативні акти (накази, інструкції та ін.), що приймаються центральними органами спеціальної компетенції (Міністерством фінансів України, Держкомстатом України та іншими відомствами); Методичні рекомендації з ведення бухгалтерського обліку, що розробляються і затверджуються з врахуванням особливостей та потреб певних видів діяльності; Робочі документи щодо організації та ведення бухгалтерського обліку та застосування облікової політики, що приймаються власником підприємства на підставі нормативних документів, розроблених і затверджених органами держави.

Отже, проаналізувавши законодавчу базу щодо обліку витрат на збут встановлено, що всі перераховані нормативно-правові акти мають на меті організувати і допомогти у веденні бухгалтерського обліку витрат на підприємствах всіх форм власності та галузевого спрямування.

Висновки. Отож, зважаючи на визначення сутності збутової діяльності підприємства, можна

підкреслити, що вона потребує витрат на її реалізацію. Такими витратами у економічній літературі прийнято вважати витрати на збут. Отож, витрати на збут - витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції (товарів, робіт, послуг). До них відносять витрати пакувальних матеріалів, витрати на ремонт тари, оплата праці та комісійні винагороди продавцям, витрата на маркетинг тощо.

Таким чином, витрати на збут є важливими витратами операційної діяльності підприємства. В той час, для прийняття оптимальних управлінських рішень необхідно знати величину витрат на збут і в першу чергу чітко розуміти частку їх складових елементів. Організація ефективних облікових процесів збутових витрат підприємства, що організовані у відповідності із нормативно-правовим забезпеченням, допомагає виявити ефективність і визначити оптимальний розмір витрат, перевірити

якісні показники роботи, правильно встановити ціни, регулювати та контролювати витрати, планувати рівень прибутку і рентабельності виробництва.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004, зокрема Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та тлумачення станом на 31 березня 2004 року ЧАСТИНА 1. – 1272 с. – с. 39.

2. П(С)БО 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

3. Ларина В.М., Зубкова В.К. Основы экономики: Учебное пособие для старших классов. – Саратов. изд-во «Детская книга», 2015. – 360 с.